

Lyhyet kurssikuvaukset ops2016

Filosofia

Pakolliset 1-2, syventävät 3-4, soveltavat 5-

Kurssi 1 suoritetaan ensimmäisenä. Sen jälkeen muiden kurssien suoritusjärjestys on vapaa. FI7-kurssin pohjaksi edellytetään kurssin 4 suoritusta.

FI01 Johdatus filosofiseen ajatteluun

FI02 Etiikka

FI03 Yhteiskuntafilosofia

Kurssilla perehdytään yksilön ja yhteisön väliseen suhteeseen ja hyvän yhteiskunnan perusteisiin. Mitä oikeudenmukaisuus, vapaus ja tasa-arvo tarkoittavat ja miten ne näkyvät yhteiskunnallisessa elämässä. Kurssilla tutustutaan yhteiskunnallisiin aatteisiin ja niiden merkitykseen poliittiselle keskustelulle. Lisäksi tutustutaan vallan käsitteisiin ja muotoihin, yhteiskunnallisiin uhkiin ja jännitteisiin ja yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Kurssilla läpikäydään yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä sekä nykyisyyden että menneen historian näkökulmasta.

FI04 Tieto, tiede ja todellisuus

Kurssilla perehdytään todellisuutta (metafysiikka) ja tietoa (epistemologia) ja koskeviin kysymyksiin ja käsitteisiin. Lisäksi pohditaan myös ihmismielen, tietoisuuden ja todellisuuden välistä suhdetta. Kurssiin kuuluu myös tiedettä, tutkimusta ja tieteellistä selittämistä koskeva osuus sekä perusteet logiikasta ja kielifilosofiasta.

FI05 Kertauskurssi

Kurssi toimii sekä filosofian kertauskurssina, jossa läpikäydään kurssien 1-4 keskeiset sisällöt, käsitteet, kysymyksenasettelut, filosofiset suuntaukset ja filosofit että synteettisenä katsauksena filosofian historiaan. Kurssi valmentaa myös filosofisen tekstin erityispiirteiden hahmottamiseen sekä antaa valmiuksia ylioppilaskirjoituksissa edellytettävään vastaustekniikkaan.

FI06 Idän filosofia

Kurssilla tutustutaan itäiseen ajatteluperinteeseen erityisesti zen-buddhalaisesta näkökulmasta. Kurssi antaa valmiudet ymmärtää itäisten ja läntisten perinteiden filosofisia ja maailmankatsomuksellisia eroja sekä antaa mahdollisuuden läntisen elämänmuodon kriittiseen tarkasteluun.

FI07 Filosofinen logiikka

Kurssilla tutustutaan logiikan merkitykseen ja loogiseen päättelyyn filosofian osana. Opiskelija saa perustiedot pätevän ja epäpätevän päättelyn erottamiseksi. Lisäksi opiskelija saa valmiudet ymmärtää tieteenfilosofiaan liittyviä loogisia kysymyksiä. Kurssi suoritetaan itsenäisesti erikseen sovittavalla tavalla ja se voidaan järjestää myös osana sopivaa matematiikan kurssia.

FI08 Omakohtainen filosofia

Kurssilla perehdytään opiskelijaa itseään kiinnostaviin kysymyksiin filosofian viitekehyksen lävitse. Kurssin aineisto ja suoritustapa sovitaan kunkin opiskelijan kanssa

henkilökohtaisesti. Kurssi suoritetaan itseopiskeluna. Kurssin suorittaminen edellyttää vähintään yhden syventävän kurssin suorittamista.

Psykologia

Pakollinen 1, syventävät 2-5, soveltavat 6-7

PS1 suoritetaan ensimmäisenä. Kurssit 2-5 on suositeltavaa suorittaa numerojärjestyksessä. Ennen PS7 on suositeltavaa käydä kurssit PS1-2, PS6 kurssi suoritetaan ennen yo-kirjoituksia. Ennen PS9 kurssia on käytävä ainakin kolme psykologian kurssia. Psykologian kurssit antavat välineitä tarkastella erilaisia arkielämän ilmiöitä. Ne lisäävät tietoutta itsestä, muista ihmisistä ja sosiaalisen vuorovaikutuksen tärkeydestä. Kurssit tukevat mm. omaa oppimisprosessia. Kursseilla tutustutaan psykologisiin tutkimuksiin, niiden tuloksiin ja soveltamismahdollisuuksiin.

PS01 Psyykkinen toiminta ja oppiminen

PS02 Kehittyvä ihminen

Kurssilla tutustutaan yksilön kehitykseen elämänkaaren aikana ja perehdytään etenkin lapsuus- ja nuoruusiän kehitykseen. Kunkin ikäkauden kehitystä tarkastellaan fyysis-motorisesta, kognitiivisesta ja psykososiaalisesta näkökulmasta. Kehityopsykologisen tiedon avulla opiskelija saa paremmat valmiudet ymmärtää itseään ja muita.

PS03 Tietoa käsittelevä ihminen

Kurssi esittelee ihmisen aktiivisena tiedonkäsittelijänä. Kurssilla käydään läpi aivojen toimintaa ja keskeisiä kognitiivisia toimintoja: havaitsemista, tarkkaavaisuutta ja muistia. Vaatimaan tiedonkäsittelyyn perehdytään kielen, ajattelun ja ongelmanratkaisun avulla. Näitä taitoja asiantuntija eli ekspertti tarvitsee.

PS04 Tunteet, psyykkinen hyvinvointi ja mielenterveys

Kurssilla esitellään uusinta tutkimustietoa tunteista, psyykkisestä hyvinvoinnista ja mielenterveydestä. Psyykkistä hyvinvointia tarkastellaan psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta näkökulmasta. Erityisesti esille nousevat tunnetaidot, myönteinen ajattelu, uni ja onnellisuus. Kurssilla käsitellään mielenterveyttä, stressiä ja niihin vaikuttavia tekijöitä. Kurssilla tutustutaan yleisimpiin mielenterveyden häiriöihin ja niiden hoitomuotoihin.

PS05 Yksilöllinen ja yhteisöllinen ihminen

Kurssi esittelee laaja-alaisesti ihmisen persoonallisuutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Persoonallisuutta tarkastellaan eri näkökulmista esim. persoonallisuusteorioiden kautta. Kurssi tuo esille myös yksilöiden välisiä eroja, kuten älykkyyden ja lahjakkuuden. Kurssin loppuosa esittelee ihmisen yhteisöllisenä: se näkyy sosiaalisessa vuorovaikutuksessa, ryhmän jäsenyytenä, omana vaikutuksena muihin ja muiden vaikutuksena itseensä. Käsiteltäviä aiheita ovat mm. myöntyvyys, tottelevaisuus, asenteet ja ennakkoluulot.

PS06 Kertauskurssi

Kurssilla kerrataan psykologian kurssien keskeisiä asioita. Tarkoituksena on kytkeä yhteen eri kurssien aikana opittuja sisältöjä ja luoda kokonaiskuva ihmisen toiminnasta. Lisäksi kurssilla harjoitellaan ylioppilastehtäviin vastaamista erilaisten harjoitusten avulla.

PS07 Sosiaalipsykologia

Kurssilla syvennyttään siihen, millaiset ilmiöt vaikuttavat ihmisten väliseen vuorovaikutukseen ja erilaisten ryhmien toimintaan. Tavoitteena on oppia ymmärtämään itseä ryhmän jäsenenä ja ymmärtämään, mitkä eri tekijät vaikuttavat yksilön toimintaan ryhmässä ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Asioita opiskellaan osittain toiminnallisten harjoitusten avulla.

PS09 Psykologiaa meillä ja maailmalla

Kurssi tukee ja antaa lisätietoa psykologiassa opiskeltavista asioista. Kurssilla perehdyttään psykologian ajankohtaisiin ilmiöihin. Niitä tarkastellaan uusimpien tutkimusten avulla, mikä tarkoittaa perehtymistä psykologian tieteellisiin julkaisuihin. Ajankohtaisesta aiheesta voi olla myös asiantuntijavierailuja tai tutustumista ko. laitokseen esim. yliopistoon tai erityiskouluun. Kurssilla tutustutaan psykologian sovellusmahdollisuuksiin eri ammatinharjoittajien kautta. Näitä voivat olla esim. nuorisotyöntekijä, koulu-psykologi, vankilatyöntekijä. Aiheita otetaan käsiteltäviksi kurssilaisten toiveiden mukaisesti.

Uskonto, evankelis-luterilainen

Pakolliset 1-2, syventävät 3-6, soveltava 7.

1. pakollisen kurssin jälkeen kurssit 2-5 voi suorittaa haluamassaan järjestyksessä. Kurssit 6 ja 7 on suositeltavaa käydä juuri ennen kirjoituksia.

UE01 Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä

Kurssilla tutustutaan uskontoon ilmiönä, uskonnon tieteelliseen tutkimukseen sekä erilaisten katsomusten keskeisiin kysymyksiin. Kurssilla tarkastellaan erityisesti kolmea Lähi-idän uskontoa. Juutalaisuudella, kristinuskolla sekä islamilla on yhteinen syntytausta ja ne vaikuttavat yhä monin tavoin länsimaiseen kulttuuriin. Kurssin keskeisenä tavoitteena on oppia ymmärtämään sekä uskonnollisten että ei-uskonnollisten katsomusten luonnetta sekä kehittää valmiuksia toimia monikulttuurisissa ympäristöissä ja työelämässä. Kurssilla voidaan tehdä opintovierailuja tai kutsua vierailijoita.

UE02 Maailmanlaajuinen kristinuskko

Millaista kristinuskko on nykyään? Miten kristinuskko näkyy eri maanosissa? Kurssilla tutustutaan lähemmin maailman suurimpaan uskontoon: kristinuskoon. Kristinuskolla on 2000 vuoden historia eikä sen merkitystä länsimaisen kulttuurin muokkaajana voi sivuuttaa. Kurssilla kurkistetaan kristinuskon historiaan ja tehdään pieni maailmanympärysmatka tutustuen kristinuskon erilaisiin tulkintatapoihin ja ilmenemismuotoihin eri maissa. Kurssin keskeisenä tavoitteena on oppia ymmärtämään ja analysoimaan kristinuskoon liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä ja niiden taustoja. Kurssilla voidaan tehdä opintovierailuja tai kutsua vierailijoita.

UE03 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä

Millaista on uskonnollisuus nykyajan Intiassa? Entäpä Kiinassa ja Japanissa? Kurssilla tutustutaan Kaukoidän uskontoihin kuten hindulaisuuteen, buddhalaisuuteen, taolaisuuteen ja shintolaisuuteen. Pehdytään myös luonnonuskontojen ja uusien uskonnollisten liikkeiden keskeisiin piirteisiin. Kurssin keskeisenä tavoitteena on kehittää valmiuksia toimia työelämässä ja kansainvälisissä toimintaympäristöissä. Kurssilla voidaan tehdä opintovierailuja ja kutsua vierailijoita.

UE04 Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa

Millaista on suomalainen uskonnollisuus nykyään? Maallistuuko Suomi? Miten uskonnot ovat muokanneet suomalaista yhteiskuntaa eri aikoina? Kurssilla tutustutaan suomalaisen uskonnollisuuden erityispiirteisiin ja pohditaan mitä suomalainen uskonnollisuus tai uskonottomuus on. Kurssilla tarkastellaan miten uskonnollisuus ja uskonottomuus näkyvät suomalaisten elämässä ja tavoissa samoin kuin julkisella sektorilla tai politiikassa. Kurssilla opiskelija voi osallistua tai perehtyä joko vapaaehtoisprojektiin tai uskonnollisen yhteisön yhteiskunnalliseen toimintaan. Kurssin keskeisenä tavoitteena on ymmärtää, että tietoa uskonnoista tarvitaan yhteiskuntaelämän eri osa-alueilla. Kurssilla on mahdollista tehdä opintovierailuja.

UE05 Uskonnot tieteessä, taiteessa ja populaarikulttuurissa

Miten uskonto näkyy taiteessa, musiikissa, kirjallisuudessa, elokuvissa tai peleissä? Kurssilla tarkastellaan uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa. Kurssilla tarkastellaan myös uskonnollisten tilojen arkkitehtuuria sekä suomalaista muinaisuskoa. Kurssilla tutustutaan myös ajankohtaisiin uskonnontutkimuksen aiheisiin ja tutkimusmenetelmiin. Kurssin keskeisenä tavoitteena on oppia tunnistamaan ja analysoimaan uskonnollista symboliikkaa ja kulttuurissa ilmeneviä uskonnollisia teemoja. Kurssilla on mahdollista tehdä opintovierailuja.

UE06 Uskonnot ja media

Miten uskonto näkyy mediassa? Mitä journalistin tulisi tietää uskonnosta? Mikä rooli medialla on uskonnollisten konfliktien kärjistäjänä ja toisaalta rauhan ylläpitäjänä? Kurssilla tutustutaan eri medioissa esiintyviin ajankohtaisiin teemoihin, joilla on kytköksiä uskontoon. Tutustutaan myös ajankohtaisia uskonnollisaiheisia mediailmiöitä käsitteleviin yo-tehtäviin. Kurssin keskeisenä tavoitteena on oppia analysoimaan erilaisten mediasisältöjen uskonnollista kieltä ja oppia itse tuottamaan mediasisältöä. Kurssilla on mahdollista tehdä opintovierailuja.

UE07 Kertauskurssi

Kerrataan lukion uskonnon kurssien keskeisiä teemoja. Harjoitellaan ainereaalikoetta varten.

Uskonto, ortodoksinen

Pakolliset 1-2, syventävät 3-6

Kurssit suositellaan suoritettavaksi numerojärjestyksessä. Lukuvuonna 2018-2019 kurssit suoritetaan verkossa.

U001 Uskonto ilmiönä – kristinuskon, juutalaisuuden ja islamin jäljillä
U002 Ortodoksisuus maailmassa

U003 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (U03)

Kurssilla tutustutaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa syntyneisiin uskontoihin (hindulaisuus, buddhalaisuus, jainalaisuus, sikhismi, Kiinan vanhat uskonnot, taolaisuus, kungfutselaisuus, shintolaisuus). Uskonnoissa käsitellään niiden erityispiirteitä ja vaikutusta ko. alueen ja länsimaiden kulttuuriin, ajatteluun ja yhteiskuntaan. Perehdytään myös luonnonuskontojen ja uusien uskonnollisten liikkeiden keskeisiin piirteisiin.

Kurssin sisältö on yhtenevä UE3-kurssin kanssa, joten opiskelija voi osallistua UE3-kurssille ja saada kurssin osaksi ortodoksisen uskonnon oppimäärää.

U004 Uskonto suomalaisessa yhteiskunnassa (U04)

Kurssi sisältää Suomen uskonnollisen kentän, ts. mitä uskontoja Suomessa on. Mitä suomalainen uskonnollisuus tai uskonnottomuus on, ja miten nämä näkyvät suomalaisten elämässä ja tavoissa samoin kuin julkisella sektorilla tai politiikassa.

Kurssi vastaa sisällöltään likimain kurssia UE4, joten opiskelija voi halutessaan suorittaa UE4-kurssin osana ortodoksisen uskonnon oppimäärää.

U005 Taide ortodoksisuudessa ja muissa uskonnoissa

Kurssilla tutustutaan uskontoihin ja erityisesti ortodoksisen uskontoon taiteen näkökulmasta. Aihepiireinä ovat esimerkiksi uskonnon vaikutus taiteeseen ja taidemuodot uskonnon ilmentäjänä.

U006 Ortodoksisuus ja uskonnot mediassa

Kurssilla tutustutaan eri medioissa esiintyviin ajankohtaisiin teemoihin, joilla on kytköksiä uskontoon. Opiskelija tuottaa uskontoon liittyvän mediasisällön tai tekee media-analyysin.

Kurssi vastaa sisällöltään likimain kurssia UE6, joten opiskelija voi halutessaan suorittaa UE6-kurssin osana ortodoksisen uskonnon oppimäärää.

Elämänkatsomustieto

Pakolliset 1-2, syventävät 3-6

Pakolliset kurssit järjestetään vuorovuosittain. Syventävien kurssien toteutuksesta informoidaan erikseen.

Elämänkatsomustieto on pakollinen oppiaine uskonnollisiin yhdyskuntiin kuulumattomille opiskelijoille.

ET01 Maailmankatsomus ja kriittinen ajattelu

ET02 Ihminen, identiteetti ja hyvä elämä

ET03 Yksilö ja yhteisö

Kurssilla perehdytään yksilön ja yhteisön monitasoisein suhteisiin tavalla, joka antaa opiskelijalle edellytyksiä tarkastella omaa identiteettiään, asemaansa ja toimijuuttaan yhteiskunnassa. Kurssi antaa välineitä tarkastella yhteiskuntaa ja sen rakenteita kriittisesti ja luoda vaihtoehtoisia malleja yhteisöllisen elämän perustaksi sekä vahvistaa yksilön toiminnallista muutospotentiaalia suuntana oikeudenmukainen, rauhanomainen ja kestävä tulevaisuus.

ET04 Kulttuurit katsomuksen muovaajina

Kurssilla perehdytään erilaisiin kulttuureihin ja kulttuuripiireihin ja niiden rikkaaseen perintöön, mukaan lukien suomalainen kulttuuri. Opiskelija saa välineitä ymmärtää omaa kulttuuri-identiteettiään ja pohtia kulttuurisia kysymyksiä monitasoisesti. Kurssi tarjoaa aineksia kulttuurisen suvaitsevaisuuden lisäämiseen ja erilaisten elämäntapojen hyväksymiseen.

ET05 Katsomusten maailma

Kurssilla perehdytään erilaisiin maailmankatsomuksiin ja niiden syntytaustoihin, historiaan, nykymerkityksiin, käsitteisiin ja käytänteisiin. Lisäksi tarkastellaan merkittävimpiä maailmanuskontoja ja keskeisimpiä uskontoja haastavia maailmankatsomuksia ja sekulaareja järjestelmiä unohtamatta maailmankatsomuksellisten järjestelmien suhdetta yhteiskuntaan, tapakulttuuriin, moraaliin, politiikkaan ja tieteeseen.

ET06 Teknologia, maailmankatsomukset ja ihmiskunnan tulevaisuus

Kurssilla käydään läpi historiallisia vaiheita ja murroksia, jotka ovat johtaneet nykyiseen maailmantilaan ja sen hallitseviin maailmankatsomuksiin. Keskeiseksi kurssilla nousee tavoite ymmärtää ihmistä menneisyydestä rakentuvana mutta kussakin hetkessä identtöityvänä ja dynaamisena olentona. Tarkastellaan historiaa ihmislajin kehityksellisenä jatkumona, joka pitää sisällään niin tieteen, teknologian kuin erilaiset ideologiatkin. Kurssilla suunnataan katse myös ihmiskunnan tulevaisuuteen, sen mahdollisuuksiin ja uhkakuviin.